

1717, 18

2^a 17^a

FACULTATIS JURIDICÆ
DECANUS,
ERNESTUS
TENZELL,
—
J. U. D.

CONSILIARIUS REGIMINIS, JUDCII PRO-
VINCIALIS ERFURTENSIS ASSESSOR,
CIVITATIS CONSUL PRI-
MARIUS, ET REL.

*La. B. S. Naturæ, quod sit
cur quod natura omnia animalia docuit*

ERFORDIÆ,
TYPIS JOH. HENRICI GROSCHII,
ACAD. TYPOGR.

Um quæ circa Justitiam, & jura occupata est prudentia, varia comprehendat, nunc leges condendi, emendandive, nunc consultandi, aut judicandi; modo de Jure respondendi, profitendi, aut litigantibus Patrocinium præstandi officia; Indè quod interpretativa juris ad facta applicatio, vix, imo ne vix quidem latitudinem Jurisprudentiæ exhauriat, satis patet. Sicut tamen sine jure Civitas regi nequit, ita nec jurisperitis carere potest, *quantum est enim, jus in Civitate esse, nisi sint, qui jura regere possint? cum nec constare possit jus, nisi sit aliquis jurisperitus, per quem possit quotidie in melius produci,* Tradente Jcto Pomponio in L. *Necessarium* 2. § 13. ff. de O. J. Ut igitur Jus suum cuique prudenter tribuatur, cognitione juris opus esse, facile constat; non certè unius alteriusve Civitatis, sed & universalis & communis omnium hominum, & certè plurium etiam gentium. Sicuti enim omne jus vel à Summo Legislatore, omni Prudentiæ, ac Sipientiæ Fonte originem trahit, cujus cognitio per rectam rationem hominibus contigit, & postea sacrâ revelatione per infinitam DEI Gratiam optimè fuit illustrata, manente semper eadem actionum humanarum moralitate, ac lege Naturæ; vel certè homines autores proximè habet: Ita meritò ratio illius primo loco habetur juris, quod digniorem & perfectiorem habet Autorem, præ illo, quod hominibus debemus. Illud quippe & omnibus hominibus commune est, & Gentes eodem utuntur, nec ulla Civitas eodem carere potest, sed est fons & condimentum omnium jurium. Cum

Cum autem solum jus Naturæ ita immediatè à DEO sit; indè illud quo Gentes inter se utuntur, (quatenus propriè jus Gentium dicendum, quod à Gentibus originem habet, aliud enim est jus Naturæ, quò æquè Gentes inter se, ac Subditi cujuslibet Civitatis utuntur, ac proindè jus Gentium primævum nonnullis vocari solet,) ad jus humanum omninò referendum, quod etiam mutabilitati obnoxium esse, experientia testis est. Quis enim fœdera inter Gentes, pacta, imò jura Belli & Pacis, quatenus sive moribus, sive pactis reguntur, sive plures, sive aliquot, vel duas, etiam solum Gentes stringant, jus Gentium, seu jus, quod Gentes obligat, esse negabit? Jus etenim dari, & rectè dici, etiam quod communis consensus fecit, aut firmavit consuetudo, & per se patet, & Jctus *Modestinus in l. 40. ff. de LL.* confirmat. Hoc vero omnes fatentur, Jus Romanum modò Jus Naturæ à Jure Gentium separare, modo illa inter se confundere. Imò latissimè accipitur Jus Naturæ, dum in *pr. J. de J. N. G. ac C.* definitur: *quod Natura omnia animalia docuit.* Etsi enim magni olim nominis Jctus *Strauchius in Dissert. I th. 4.* duplex Jus Naturæ afferat, unum, quod sit commune omnium animalium, cum *Lex aeterna in mente Legislatoris DEI, sit principium activum, dirigens brutorum æque ac rationalium actus, non tamen eodem utrosque modò; Brutorum quidem per modum inclinationis naturalis, imposità necessitate parendi citrà cognitionem & judicium &c. Rationalium vero per modum obligationis, salvâ subjcti dirigendi libertate obsequendi &c.* Sed si ita diverso planè modo naturali lege diriguntur actiones Hominum ac brutorum, undè commune hominum cum brutis jus Naturæ? Et undè proprietas juris Naturæ respectu brutorum, quam defendit *Beier. in not. ad Schönob. Disp. I. th. VI.* deficiente intellectu, & consequenter

quenter obligatione, libertate itidem agendi, & dictamine rectæ rationis in brutis? Annon potius illa veterum Istorum opinio, exindè quod consortium hominibus cum brutis, & indè eventem metempsychosin, statuerint, originem habet? quam tenuere *Ægyptiæ & Indi*, diffudit *Pythagorica Secta*, & illam è *Judæis, Phariseos* assumfisse, *Joseph. de bello Judaic. lib. 2. c. 7.* notat. Et ad quæ præcipitia non demum ducet dubitatio, an homo à brutis rationis usu & discrimine discernatur? an non potius aliã differentiã specificã? Dubitandi quæ afferuntur rationes, & meliores quæ substitui solent differentiæ, vix acu rem tangunt. Optimè *Chrysoftomus in Homil. 4. ad Act.* Per *Philosophos* (inquit) hoc semper egit *Diabolus*, ut ostenderet, nostrum genus nihil à brutis differre, quando nonnulli in opinionem tam absurdam venerunt, ut animalia rationis expertia, ratione prædita esse dicerent. Ita multorum mater errorum existit illa de jure Naturæ ratiocinandi nimia libertas, quã, sepositã vel imò posthabitã in Scriptura Sacra revelata gratiosã meliori luminis naturalis doctrinã, uti solent illi, qui sententias Verbo DEI contrarias ratiunculis cerebrinis defendere fatagunt, indigni hoc ipso lumine Gratia, qui ita Andabatarum more cæco impetu pugnant. Tanta potius mentis gratitudine venerari, intimam æternæ Sapientiæ revelationem decet, ut potius quæ discors videatur rationis nostræ illatio, certitudinem non sine summã veneratione ex veritatis fonte haurire deberet constanter. Nugæ aliàs sunt, quæcunque dicuntur. Nec enim infideles sumus (adminimum ore omnes) nec nobis res est cum talibus. Pluribus de hisce differet Nobilis & Clarissimus Dominus

JOAN-

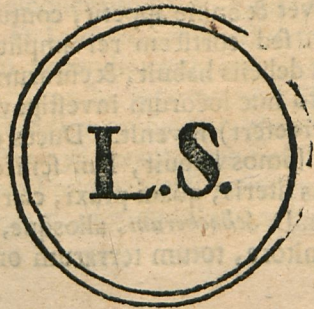
JOANNES CORNELIUS EBERWEIN,

Jurium Candidatus dignissimus, in Lectione sua ad
pr. J. de J. N. G. & C. cursoria. Sicuti autem Antiquitate
generis & gloria majorum inter omnes florere, laudi vel
maxime ætate nostra ducitur, ita eruditione & modestia
Viros præstantes superare, vel fato Stoicorum inevitabi-
li, vel indoli bonæ, nescio quo impetu, accensetur. Hinc
literis dies noctesque incumbunt, non ut emendatiores,
sed ut nasutiores, evadant, cum tamen non discendum sit,
quid ebullientis sanguinis motus calcitret, sed quid infi-
nitas voluntatis concupiscentias emendet & castiget. Ve-
ra enim sapientia in timore DEI & amore proximi, non
in sesquipedalibus verbis, & fastuosa orationum *λογισματίας*,
quæritur, & re ipsa invenitur. Quare & antiquitati ve-
nerandæ solemne fuit, vitas eruditorum brevibus expo-
nere, quo ex moribus vitam, ex vita doctrinam paulo ac-
curatius cognoscamus. Quorum vestigiis insiltens, se-
positis verbis, & artificiose, & ingeniose, conceptis, pau-
ca de ortu non minus quam studiorum suorum progres-
su, ex more patrio retulit Candidatus Noster, quæ nunc
recensenda veniunt. Natus quippe est Stedenæ, pago
Comitatus Mansfeldensis, Anno MDCLXXXIX. Die
viridum XXX. Martii, Patrem nactus JOAN. AUG.
EBERWEIN, pastorem commemorati loci vigilantis-
simum, Matrem vero MARIAM SUSANNAM, ex no-
bili stirpe *Güntherianorum* ortam, feminam, & pieta-
te, & prudentia, & singulari modestia, maxime con-
spiciam. Quod si gloria avorum superbire decus sit, se
non ignobilem fore, vel filium terræ dicendum crede-
ret, cum viros ex linea paterna excellentissimos, nec
minus ex linea materna clarissimos, si modestia permit-
teret,

teret, facile docere posset. Verum sapienti sat. Illud tamen exemplum memoratu dignum ipsi videtur, quod quinque filii Ataviæ, ex familia *Personorum* nobilissimorum orti, uno die *Vitembergæ* gradum Doctoris consecuti fuerint, adeo, ut filius natu major *D. Lud. Person*, primum Professor *Vitembergæ* ordinarius, deinde iussu *Seren. Elect. Sax.* Consiliarius aulæ & iustitiæ, nec minus Appellationum fuerit designatus. A primis statim cunabulis illum Pater, post fata quoque venerandus, studiis, quæ teneram ætatem & ornant & illustrant, pollicendum curavit, adeo, ut sub privata ejus informatione, nam nullius fidei eum committendum esse credidit, & omnes purioris latinitatis autores, (quod tamen citra vanam jactantiæ gloriam allegat:) imbibere. Comte enim & ornate dicere, est viri eruditi ornamentum, non vero immensæ eruditionis complementum, adeo, ut anno sexto decimo nondum completo, Academiam *Fridericianam*, & fato, & institutione celeberrimam felici successu salutare potuerit. Jactet Roma, venustatis omnis mater elim elegantissima, se Viros admiraculum, nec minus confusionem aliorum natos habuisse, & aluisse, certe & ille optimo jure fatendum esse existimat, se ibidem locorum viros, & divinæ, & humanæ scientiæ peritissimos, deprehendisse, & invenisse. Ab ore enim virorum clarissimorum, illustris scilicet *Dom. Thomasti*, *Excell. Dn. D. Schneideri*, eloquentissimi & eruditissimi, *Cellarii*, nec minus *Dn. D. Ludovici*, indefessus per quatuor annorum spatium pependit, qui, quæ in re literaria hucusque ediderint, constat inter omnes. Incredibili itaque ardore discendi accensus, sub ductu præsertim *Excell. Christ. Thomasti* veram, non rixosam, uti refert, & murmurantem Philosophandi rationem, excoluit quo successu temporis monstra opinionum, quæ barbaro nomine

mine vocamus præjudicia , in adparatu omnium sci-
entiarum passim obvia , animo plusquam generoso
eradicare posset. Et , cum jussu parentis optimi,
cui tunc temporis , vel reluctante natura contra-
dicere nefas erat , per quadriennium sacris studiis ipsi
inhindum esset, Viros & pietate , & ἀποδείξει τῷ πνεύματι
ἀγίῳ exercitatissimos, Dn. scilicet *D. Breithauptium* , *Dn.*
D. Antonium , *Dn. Franckium* , aliosque celeberrimos,
tum publicè , tum privatim , plus una vice simplici fre-
quentavit. Hi namque viri *δεδιδασκῆται*, illum ἀφ᾽ ὅπου docu-
erunt , quantum sit discriminis inter *ὅτι τόσον τῶ ἀγαθόνταρ*
λόγῳ & σοφίᾳ ἐν πολλῇ φερασίᾳ consistentem, Relicta tandem,
(nunquam autem lectissimam studiorum matrem relin-
quendam optasset) alma *Fridericianâ* , ἡγεδοξίῳ matrem
Vitembergam petiit , ubi viros tum in jure publico , tum
privato versatissimos, *Dn. D. Wernherum* , *D. Brendeli-*
um , *D. Beyerum* audivit. sub quorum doctrina in scien-
tia juris ita adolevit , ut ipsi facillimum t. t. fuerit intel-
lectu , quid sit differentię inter scientiam mere formu-
lariam , & faculariam mercenarii operam , atque inter
jurisprudentiam , legibus non minus , quam rationi-
bus legam solide corroboratam. Et , cum sit vero veri-
us , scientiam non uno loco pertinaciter esse alligatam,
se tandem Lipsiam , omnium illecebrarum plenissimam,
quas mundus fovet & anxie appetit , contulit , non deli-
cias hujus vitæ , sed corticem rei amplius sectaturus.
Quod semper in deliciis habuit , & curarum plenissimus
quæsit , ex voto huc locorum investigavit , & felicissi-
mo successu (uti refert) invenit. Duces enim in jure,
Lipsiæ præstantissimos habuit , Dn. scilicet *D. Philip-*
pum , non minus literis , quam praxi , clarissimum , *Dn.*
D. Olearium , *Dn. D. Schacherum* , aliosque , utpote quos,
se nondum monitore , totum terrarum orbem scriptis
suis

suis jam dudum collustrasse laudat. Nihilò tamen minus inveteratam consuetudinem, in Academiis præposere receptam, parum curavit, qua juvenes nondum barbati, publice disputando, &, lamentabiliter mugiendo, famam suam ad ultimos usque Garantes propagare student, ne, quod communiter publicis altercationibus fieri solet, ex fœtu impotentis animi plus damni, quam emolumenti, rei literariæ inducatur. Cum vero jactabunda posteritas ex publico Inaugurali Specimine divinando assequi velit, quid vires valeant, quid humeri ferre recusent, & hic refragari noluit, sed potius à Facultate nostrâ ad Examen Inaugurale admitti, & petiit, & obtinuit. Textus igitur ex utroque jure more Majorum resolvendos ipsi transmissos, doctè resolvit, & responsionibus ad quæstiones propositas, acquisitam in jure scientiam non vulgarem, satis comprobavit; ut ad eò votis omnium & in numerum Candidatorum receptus, & ad reliqua Specimina Inauguralia, quin & ad honores janua ipsi aperta sit. Quare proximo die D. 15. h. Febr. post horam 5vam matut. in Collegio Jctorum majori ad *d. pr. J. de J. N. G. & C. Lectionem* Curforiam, & hâc finitâ, Disputationem Inauguralem, *de Arte Interpretandi Leges Civiles D. A.!* habebit. Ad quos actus solennes, omnes ac singuli Universitatis Nostræ Proceres ac Cives, debito modo invitantur. Publ. sub Sig. Fac. *Domin. Invocavit, d. 14. h. Febr. Anno rep. Sal. 1717.*

Erfurt, Diss., 1717

ULB Halle

3

004 548 485

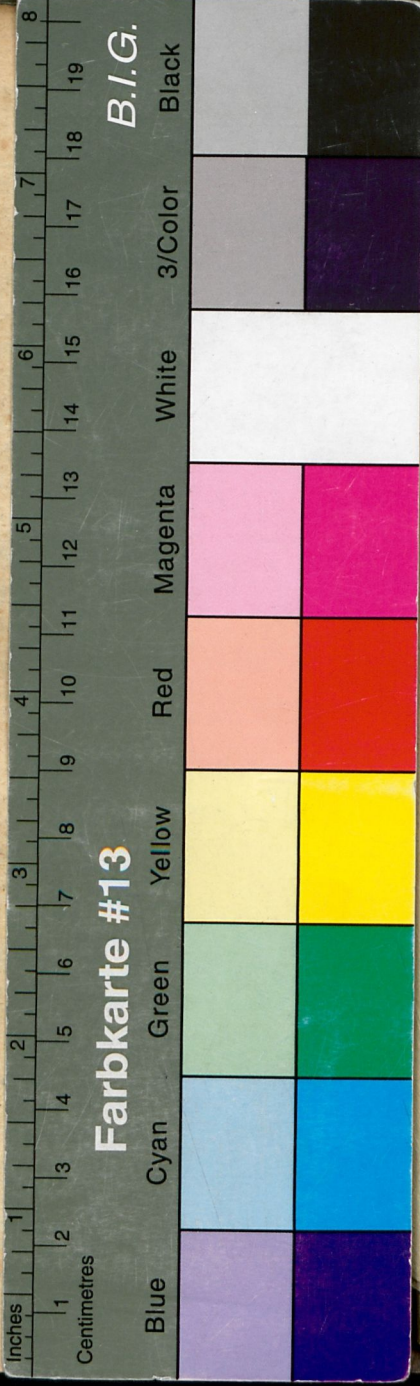
f

TA → 0L

nur 2 u. 4 bisher verkauft

2^A 17^A

1717, 18

FACULTATIS JURIDICÆ
DECANUS,
ERNESTUS
TENZELL,
J. U. D.

CONSILIARIUS REGIMINIS, JUDCII PRO-
VINCIALIS ERFURTENSIS ASSESSOR,
CIVITATIS CONSUL PRI-
MARIUS, ET REL.

*La Bi. S. natam e, quod sit
car quod natura omnia animalia docuit*

ERFORDIÆ,
TYPIS JOH. HENRICI GROSCHII,
ACAD. TYPOGR.

